

An impressionistic painting with visible brushstrokes. A woman in a green hat is at the top, and a man in a white shirt is on the right. The background is a mix of green, pink, and brown tones.

ADAM MICKIEWICZ

Do matki Polki

ADAM MICKIEWICZ

Do matki Polki

O matko Polko! gdy u syna twego
W źrenicach błyszczą genjuszu¹ świetność;
Jeśli mu patrzy z czoła dziecinnego
Dawnych Polaków duma i szlachetność;

Matka, Syn, Polak, Los,
Historia

Jeśli rzuciwszy rówieśników grono,
Do starca bieży, co mu dumy pieje²;
Jeżeli słucha z głową pochyloną,
Kiedy mu przodków powiadają dzieje:

O matko Polko! źle się twój syn bawi!
Kłękni przed Matki Bolesnej obrazem,
I na miecz patrzaj, co Jej serce krwawi:
Takim wróg piersi twe przesyje razem!

Matka, Matka Boska,
Cierpienie, Walka,
Zmartwychwstanie

Bo choć w pokoju zakwitnie świat cały,
Choć się sprzymierzą rządy, ludy, zdania:
Syn twój wyzwany do boju bez chwały
I do męczeństwa... bez zmartwychpowstania.

Każde mu wcześniej w jaskinią samotną
Iść na dumanie... zalegać rochoże³,
Oddychać parą zgniłą i wilgotną
I z jadowitym gadem dzielić łożę.

Wąż, Pozory, Trucizna,
Tajemnica

Tam się nauczy pod ziemię kryć z gniewem
I być jak otchłań w myśli niedościgły;
Mową truc z cicha, jak zgniłym wyziewem,
Postać mieć skromną, jako wąż wystygły.

Nasz Odkupiciel, dzieckiem w Nazarecie,
Piastował krzyżyk, na którym świat zbawił:
O matko Polko! ja bym twoje dziecko⁴
Przyszłymi jego zabawkami bawił.

Dziecko, Zabawa, Los,
Niewola

Wcześniej mu ręce okręcaj łańcuchem,
Do taczkowego kaź zaprzęgać woza,
By przed katowskim nie zbladnął obuchem⁵,
Ani się spłonił⁶ na widok powroza⁷;

Walka, Wróg, Klęska,
Pamięć

¹genjusz — dziś popr.: geniusz. [przypis edytorski]

²dumy pieje — śpiewa dumy; mówi o przeszłości. [przypis edytorski]

³rochoża (daw.) — rogoża; mata pleciana z sitowia, лыka lub innych łądyg. [przypis edytorski]

⁴dziecie — dziś popr.: dziecko. [przypis edytorski]

⁵obuch — tępo zakończona część niektórych narzędzi, np. siekiery, znajdująca się po drugiej stronie ostrza.

[przypis edytorski]

⁶spłonić się — oblać się rumieńcem. [przypis edytorski]

⁷powróż — gruby sznur skręcony z włókna. [przypis edytorski]

Bo on nie pójdzie, jak dawni rycerze,
Utkwić zwycięski krzyż w Jeruzalemie,
Albo jak świata nowego żołnierze
Na wolność orać, krwią polewać ziemię.

Wyzwanie przysze⁸ mu szpieg nieznajomy,
Walkę z nim stoczy sąd krzywoprzysiężny;
A placem boju będzie dół kryjomy,
A wyrok o nim wyda wróg potężny.

Zwycięzonemu za pomnik grobowy
Zostaną suche drewna szubienicy,
Za całą sławę krótki płacz kobiecy
I długie, nocne rodaków rozmowy.

Pisałem na drodze do Genui 1830.

⁸przysze — dziś popr.: przysle. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3. Fundacja Nowoczesna Polska zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/mickiewicz-do-matki-polki>

Tekst opracowany na podstawie: Adam Mickiewicz, Poezje. T. 2, Wiersze z lat 1825-1855 (Pieśni - Sonety - Poezje patryjotyczne, religijne i filozoficzne - Wiersze okolicznościowe - Bajki), Wyd. 2 poprawione, Krakowska Spółdz. Wydawnicza, Kraków 1928

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Katarzyna Dąbek, Marta Niedziałkowska.

Okładka na podstawie: Matka Boska ukazująca się wiejskiej kobiecie, studium, Kazimierz Alchimowicz (1840-1916), domena publiczna

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: szczegóły na stronie Fundacji.